IVO Onderzoek naar welzijn, zorg & verslaving

verslavings reclassering GGZ

De verkeerscheck

Heb jij hem al gedaan?

Maak rijden onder invloed

bespreekbaar

Rijden onder invloed van alcohol, drugs of medicatie die de rijvaardigheid beïnvloedt, is strafbaar en kan leiden tot zware verkeersdelicten.

Dit zorgt voor ernstig persoonlijk leed en hoge maatschappelijke kosten. Het blijkt dat veel overtreders die onder invloed reden al bekend zijn bij de reclassering en/of forensische zorg. Soms vanwege het verkeersdelict, maar vaker vanwege andere delicten. Uit interviews met reclasseringswerkers en uit dossieronderzoek komt het beeld naar voren dat er weinig aandacht is voor rijden onder invloed door cliënten van de verslavingsreclassering onder reclasseringswerkers. Om dit meer onder de aandacht te brengen en bespreekbaar te maken, heeft de Verslavingsreclassering samen met het Onderzoeksinstituut IVO "de Verkeercheck" ontwikkeld. Wat doe je bijvoorbeeld bij het vermoeden dat een cliënt onder invloed heeft deelgenomen aan het verkeer of dat gaat doen en hoe maak je dat bespreekbaar?

Wat zegt de wetgeving over de rol van de reclasseringswerker?

Wettelijke plicht

Als reclasseringswerker heb je een wettelijke plicht om een overtreding van voorwaarden te melden aan de opdrachtgever. Dit geldt ook bij overtreding van algemene voorwaarden, ongeacht de ernst van het strafbaar feit.

Dossier aanvullen

Informatie verstrekken en opnemen in het dossier is toegestaan, ook als dit tot aanhouding van de cliënt leidt.

Geheimhoudingsplicht

Enerzijds heb je als reclasseringswerker geheimhoudingsplicht. Anderzijds heb je plichten vanuit je reclasseringstaak waarvoor die geheimhoudingsplicht niet geldt.

Melden overtreding

Na het melden van de overtreding geeft de reclasseringsinstelling zo snel mogelijk advies over welke gevolgen aan de overtreding gekoppeld dienen te worden aan het OM.

Uitzonderingen

Bij een strafbaar feit dat vóór het toezicht heeft plaatsgevonden geldt geen wettelijke plicht om te melden bij de opdrachtgever.

Voor adviseurs van de reclassering geldt ook geen wettelijke plicht om te melden bij de opdrachtgever. Melden van een strafbaar feit mag echter wel en betreft geen schending van de geheimhoudingsplicht.

BIG-registratie informatieplicht

Voor behandelaren met een BIG-registratie geldt een informatieplicht. Dit houdt in dat zij patiënten met een aandoening die zeer risico-verhogend is in het verkeer, zoals een middelenverslaving, moeten aansporen om zich te melden bij het CBR. Voor reclasseringswerkers is dit geen plicht, maar je kunt wel met je cliënt zijn of haar 'morele plicht' bespreken om zich te melden bij het CBR. Je kunt ook je cliënt helpen zo'n melding te maken bij het CBR.

Hoe kun je handelen?

Vooraf

Wees alert. Informeer naar verkeersdeelname van de cliënt, ook als dit niet direct aan het indexdelict of de bijzondere voorwaarden gelinkt is. Vraag bijvoorbeeld hoe de cliënt naar de afspraak is gekomen en of deze een voertuig tot zijn of haar beschikking heeft.

Let op signalen die erop kunnen wijzen dat iemand onder invloed rijdt, zoals gebruik van bepaalde medicatie of methadon.

Helder zijn komt de werkalliantie altijd ten goede. Informeer de cliënt over de invloed van middelen op het rijgedrag. Bespreek dat er een melding volgt bij overtreding van de wet. Benadruk: het mag niet.

Maak rijden onder invloed **onderwerp van gesprek** met collega's. Bespreek hoe je ertegen aankijkt en waar je tegenaan loopt in je dagelijks werk. Rijden onder invloed is namelijk een goed voorbeeld van de combinatie middelengebruik en delictgedrag.

Bij een vermoeden

Vermoeden dat een cliënt onder invloed heeft deelgenomen aan het verkeer of dat gaat doen.

Vraag wat en hoeveel iemand gebruikt heeft. Stel voor om een blaastest of urinecontrole af te nemen.

Bespreek de gevolgen (en gebruik praktijkvoorbeelden) van het rijden onder invloed:

- voor anderen: mogelijke slachtoffers, schade, zorgen van naasten, etc.
- maar ook voor de cliënt zelf: juridische gevolgen, kwijtraken rijbewijs (moeilijk om terug te krijgen), dure verkeerscursus, etc.

Bespreek je zorgen met de cliënt en probeer mee te denken over oplossingen. Stel bijvoorbeeld voor dat de cliënt (voortaan) het OV of een taxi neemt, of wacht tot hij of zij nuchter is. Biedt een kaartje voor het OV aan als dit mogelijk is.

Betrek naasten van de cliënt en ketenpartners en informeer ze over je vermoeden en zorgen.

Bespreek de invloed van verschillende middelen (niet alleen alcohol) op het rijgedrag. Bijvoorbeeld met behulp van een website als *rijveiligmetmedicijnen.nl*

Ga na of er sprake is van een **urgent of direct risico** (bijvoorbeeld als de cliënt chauffeur is)

Bespreek je vermoeden en zorgen met collega's, de wijkagent of het OM en overleg tot welke acties je zou kunnen overgaan.

Bij een urgente situatie

Stel voor om de (auto)sleutel in bewaring te nemen en probeer in gesprek te blijven met de cliënt.

Overleg met collega's of een leidinggevende wat je kunt doen.

Als de cliënt toch besluit deel te nemen aan het verkeer:
handel en neem contact op met de politie.

Melden, registreren of bespreken?

Handelen kan op verschillende manieren. Melden (bij de opdrachtgever of politie) of het registreren (bijvoorbeeld in IRIS) zal niet altijd (directe) gevolgen hebben.

Het kan bijvoorbeeld moeilijk zijn om aan te tonen dat iemand onder invloed aan het verkeer deelneemt. Echter, door te melden en registreren creëer je wel alertheid voor het probleem en deel je de verantwoordelijkheid met anderen om er iets mee te doen (door advies te geven bijvoorbeeld). Overweeg hierbij:

- Als het OM of de politie liever geen melding ontvangt zonder bewijs, neem het dan op in het reclasseringsdossier en overleg of er mogelijkheden zijn om bewijslast op te bouwen (bijvoorbeeld in samenwerking met wijkagent).
- Het is altijd een goed idee om de situatie met je cliënt te blijven bespreken. Maak het bijvoorbeeld onderdeel van je toezichtplan wanneer je weet dat een cliënt onder invloed rijdt.

SVG verslavings reclassering GGZ

Bezoekadres
Franz Lisztplantsoen 200
3533 JG Utrecht

Postadres
Postbus 1313
3500 BH Utrecht

Telefoon
+31 (30) 310 77 36

Email
info@svg.reclassering.nl

Website
www.svg.nl

IVO Onderzoek naar welzijn, zorg & verslaving